

Colegio Mayor de San Ildefonso (Alcalá de Henares)

**An Collegio Sancti Illephonsi Vniversitatis
Complutensis competat manuentio in
possessione quam habere praetendit, ut Abbas, &
Capítulum Collegialis ecclesiae dicti loci, in die S.
Eugenij ad vespervas ac die sequenti ad missam
accedant capítulariter ad Cappellam dicti Collegij
assistendi causa funeralibus ... Cardinalis
Francisci Ximenez de Cisneros.**

[S.l.] : [s.n.], [1641].

Vol. encuadernado con 24 obras

Signatura: FEV-AV-G-00017 (09)

La obra reproducida forma parte de la colección de la Biblioteca del Banco de España y ha sido escaneada dentro de su proyecto de digitalización

<http://www.bde.es/bde/es/secciones/servicios/Profesionales/Biblioteca/Biblioteca.html>

Aviso legal

Se permite la utilización total o parcial de esta copia digital para fines sin ánimo de lucro siempre y cuando se cite la fuente

AN COLLEGIO

SANCTI ILLEPHONSI VNIVER-
 sitatis Complutensis competat manutentio
 in possessione, quam habere prætendit, vt Ab-
 bas, & Capitulum Collegialis Ecclesiæ dicti
 loci, in die S. Eugenij ad vespervas, ac die se-
 quenti ad Missam accedant capitulariter ad
 Cappellam dicti Collegij, afsistendi causa fu-
 neralibus eminentissimi Cardinalis Francisci
 Ximenez de Cisneros.

IDEVR prius præmitendum, quod cum esset lis, & contro-
 uersia inter præfatum Collegium, & Capitulum, super
 possessione proprietatis Ecclesiarum Parrochialium, vni-
 tarum, & annexarú Beneficio Curato locorú de Pedreguela,
 & S. Augustini, venerunt pro modo pacis, & concordia, ad
 quasdá capitulariones, inter quas adest vnum Capitulú tenoris sequētis.

2 Item por quanto se solia haçer vii Aniuersario solemne por el Reuerendissimo
 señor Cardenal D. Francisco Ximenez, unico fundador del dicho Collegio, el dia
 de S. Eugenio en la tarde a visperas se otro dia a la Missa, en cada vn año, en la
 Capilla del dicho Collegio, donde el dicho Cardenal esta sepultado, al qual dicho
 Aniuersario iban los dichos señores Abad, y Cabildo capitularmente, con capas
 de Coro, segun, y como las trae en la dicha Iglesia de S. Iuste en el dicho tiempo, y
 por el dicho Aniuersario el dicho Cabildo daua al dicho Abad, y Cabildo sus
 distribuciones en cada vn año, segun en rrambas partes se combenian en la dicha
 diuision, è anexion del dicho Cabildo de Pedrezuela, è Sna Agostin con las
 dichas tres quartas partes, primicias, y posesiones, como dicho es que se
 obanejan, y han de quedar con la dicha mesa capitular, la dicha mesa, lle-
 uaba la mayor parte del dicho veneficio que el dicho Collegio, que los dichos se-
 ñores Abad, y Cabildo, sean obligados cada vn año, en el dicho dia co-
 mo dicho es de ir capitularmente al dicho Aniuersario, e reparar en rest de

A su

14
27
1.ª mesa capitular seys mil maravedis, por solos los q̄ en el dicho Aniuersario estu-
lieren presentes; è interessentes: los quales luego se pagen manuales, la mitad, a la
Vigilia, è à otra mitad en la Missa de ortodia, è que el dicho Collegio non sea
obligado de les dar cosa alguna; para lo qual perpetuamente cumplir, y guardar
los dichos señores Abad, y Cabildo hagan al dicho Collegio vna escritura, donde
ellos se obligen, y ansi lo mandaron assentar en sus libros de los Aniuersarios.

3.ª In executionem huius Capitulationis præfati Abbas, & Capitulum
pro se, & suis successoribus se obligarunt sub infrascripto tenore &c.

4.ª Que en euento è caso, que los dichos señores Rector, y Collegiales o su Procura-
dor en su nombre consientan, è hagan todo lo contenido en la dicha Capitu-
lacion, ceden è renuncien, el derecho que tienen al dicho beneficio de Pedrezuela,
è San Agostin en fauor del dicho Cabildo, y la dicha renunciacion sea admi-
nida, è las Bullas sacadas, ellos estaran en el dicho Aniuersario con abito de
Capas de Coro, Capitularmēte en cada vn año, y años, perpetuamente taliter
que mientras estubieren en el dicho Collegio; è memoria con la Iglesia de San
Iuste, y Pastor, no se digan otras algunas, se repartiran entresi, y por los inte-
resentes, y presentes al dicho Aniuersario de su mesa Capitular los dichos seis
mil maravedis, los tres mil a las Visperas, y los tres mil a la Missa del dicho A-
nuersario manualmente, como en el dicho Capitulo se contiene, è no lo dejaran de an-
si hazer, y cumplir por modo alguno, ni por alguna manera, ni pediran al dicho
Collegio otro premio ni estipendio, ni dotacion alguna por el dicho Aniuersario
antes de su mesa Capitular: se mandaran pagar segun dicho es, è lo mandaran, è
baran, è por la presenue lo mandan è quieren assentar en los libros, è manuales
de sus memorias, sopena, q̄ por cada vez, ò vezes, que dexaren de ir el dicho A-
nuersario, y pagar è reparar los dichos seis mil maravedis, como dicho es, è
caya el dicho Cabildo en pena de los dichos seis mil maravedis è sc̄a para el dicho
Collegio, è su Procurador, è Maio r̄ como los queda cobrar del dicho Cabildo co-
mo deuda liquida deuida.

5.ª Stante hac scriptura prætendebat Capitulum non posse cõpelli per dictum
Collegium ad accedendum assistendi causa dicto Annuersario, neq; ad hunc e-
fectum posse cõcedi dicto Collegio mādatur de manutenēdo, & fundabatur.

6.ª Primo, q̄ia ante quā hic cõtractus celebraretur, quoties Capitulum accede-
bat pro assistēdo dicto Annuersario solebat Collegium de proprijs pecunijs
distribuere Canonicis assistētib; sex mille marapetinos, & per hunc cõtra-
ctum fuit conuētum, quod dicta summa distribueretur de pecunijs eiusdem
mensæ Capitularis; vnde quemadmodum ante concordiam si Capitulum
non accedebat, Collegium nō tenebatur ei distribuere dictam summā, quasi
esset in eius libertate accedere, vel non accedere, ita hodie nō accedendo,
non lucrabitur hanc distributionē, & vti poterit eadem libertate, cum nil
aliud gestum fuerit per dictam concordiam, nisi, quod mensa Capitularis
pro tali accessu solueret, quod antea per dictum Collegium soluebatur, sicque
ita

- ittra 2. solutio dici deberet subrogata in locum primæ, cum eisdem qualita-
 tibus; l. sicum §. qui iniuriarū ff. si quis cautionibus: Barb. axiom. 2 13. pertot.
- 7 Secundo, quia quatenus consideremus Ecclesiam, vel Capitulum debito-
 rem accessus præfensi per Collegium, habet Capitulum pro se assistentiam
 iuris, quod in obligatione generis subalterni dat debitori electionem, adeo
 ut sit in eius arbitrio, vel assistere, vel soluere dicto Collegio summam cōne-
 tam in casu non assistentiæ, l. plerunque 11, §. ult. de iur. dot. l. non solum
 1. §. 1. ff. de libert. leg. Bart. in l. Lucius 23. num. 2. ff. de leg. 2. & in l. si
 duo 128. num. 1. ff. de verb. oblig. idem in §. si quis agens, num. 5. instit. de
 actio Paul. in l. cū proponas, eod. num. & ibi las. num. 6. idem in l.
 non utique à num. 1. ff. de eo quod acert. loc. Rebu. ff. in repert. c. Pastoralis
 vers. decimo, nota de caus. poss. & propiet. las. in l. quæ ex pluri bus nam. 1.
- 8 ff. de verbor. obligat. Assi. et. decisio 397. num. 4.
- Tertio, quia licet obligatio soluendi dictos sex mille marapetinos proce-
 dat ex stipulatione pænali; tamen cum ista stipulatio æquiualeat pænali
 obligationi, & tantum valeat pœna, quantum ipsa principalis obligatio, ele-
 ctio videtur spectare ad debitorem, qui quoties vult soluere pœnam sorti coæ-
 qualem, liberatur ab ipsa sorte quia soluendo pœnam fingitur soluere sortem,
 ut aduertit Bal. in l. 1. c. de his quæ pænæ nom. col. 7. num. 33. in fin. vers.
 dic. quod nouatio l. obligationē 41. §. fin. ff. de actio. & obligat. l. ita stipu-
 latus 115. ff. de verb. oblig. late omnes in l. si pacto, quo penam 14. c. de pract.
 ibi Bart. Gregor. Lopez in l. 15. 16. 34. & 35. tit. 2. part. & Salas de legib.
 disputat. 15. l. et. 1. cum alijs.
- 9 Quarto, quia attentis verbis in stum. ibi; *sopena, que por cada vez, à vezes,*
que dexaren de ir al dicho Aniuersario, caya en pena de los dichos seis mil maravedis
à sean para el dicho Collegio: &c. videtur quod ista pœna successit loco contrac-
 tus, ac pro inde habeatur pro obseruantia ipsius contractus, & liberet à qua-
 libet contrauentione. Rot. Rom. decis. 15. part. 1. diuersor. & decis. 660.
 num. 3. part. 2. recenciorum, & fuit dictum in vna Romana horti 27. lu-
 nij 1607. coram Caualeio, quæ est decis. 7. num. 4. interim pres. eiusdem.
- 10 Quinto, quia stantibus præmissis scilicet, quod Capitulum fasset
 exculari ab accessu ad dictum Anniuersarium soluendo pœnam couentam in
 casu non accessionis, videtur quod ista materia est mere facultatiua, in qua nõ
 acquiritur possessio, nec datur manutentio, late Post. de manut. obseru. 53.
 à num. 1. vsque ad 15.
- 11 Quibus adstipulatur, quod not. Bart. in d. l. ita stipulatus sub num. 29. ff. de
 verb. oblig. ybi quod, cum simul, & semel stipulor dari, et si non detur, stipu-
 lor pœnam, inspicitur mens promittentis, quæ est ut si non detur, pœna
 tamen petatur, nec inspicitur utrum sit plus, vel minus, nam quod seorum
 solueret in sua potestate videtur reseruasse.
- 12 Pro parte vero Collegij, à quo prætendebatur mandatum de manu tenen-
 do, considerabatur, quod tempore motæ litis, & per multum tempus antea

- reperiebatur in possessione conuocandi dictum Capitulum ad assistendum prædico Anniuersario, & propterea in ea debebat manuteneri, §. retinenda, & ibi Ioan. Fab. num. 56. instit. de interd. late Posth. dicto tract. de manut. obler. 13. la num. 1. usque ad 15. & in terminis conuocandi in funere Sacerdotes obler. 10. num. 33. Rot. in Romana funeralium coram Coccino, quæ post dictum tract. Post. est decisio 148. num. 11. & 12.
- 13 Restabat solum videre, an dicto Collegio obstaret titulus exhibitus ex quo videbatur resultare obligatio facultatiua pro Capitulo, vt scilicet, vel accederet ad Anniuersariu, vel solueret pœnã sex millium marapetinoꝝ, sicque ex dicto actu facultatiuo non posse prætendi manutentionẽ vt supra dicebamus.
- 14 Verum visum fuit dictum titulum non obstare Collegio. Primo, quia instrumentum productum non continet proprie alternatiuam, quæ det electionem Capitulo: vel accedendi ad Anniuersarium, vel soluendi pœnam in casu non accessionis, sed continet quandam subordinationẽ, vel subrogationẽ loco rei principaliter in obligatione venientis; & in defectum illius, quo casu electio, vt adimpleatur principalis obligatio, vel vt soluatur pœna in casu non implementi subrogata, debet esse Collegij creditoris. Mõter decis. Aragon. 48. num. 24. & 25. cum alijs, quos referi ac sequitur Gratian. discept. for. c. 338. num. 2. & 15.
- 15 Secundo quia illa conuentio pœnalis incipit à præcedenti obligatione de accedendo ad dictu Anniuersarium stipulata purẽ, & simpliciter, & ideo dicta stipulatio pœnæ dicitur conditionalis, vt scilicet eatenus soluarur; quatenus non fiat accessus, sicque promissio pœnæ non fuit in obligatione, sed in conditione, quo casu ista non dicitur alternatiua promissio, vt not. gløf. & Bart. in l. ita stipulatus de ver. obligat. & in l. 1. §. item, & si ita ff. ad l. falc.
- 16 Et quæ sunt in conditione non sunt in obligatione l. si quis sub conditione, ff. si quis omitt. caus. test. l. cedere diem ff. de verb. signif. Afflic. dec. 397. num. 2. & 1.
- 17 Et consequenter, cum dicta conditionalis stipulatio non inducat obligationem ideo tenetur capitulum principaliter soluere, quod in pœnali obligatione deductum fuit, sicque electio erit ipsius Collegij, ad cuius fauorem facta fuit promissio. Bart. in l. si conuenerit alias in l. quauis in princ. ff. de pignorat. act. vbi, quod si promissisti creditori in paschate soluere centum, vel dare pignus, quia ista verba in fauorem creditoris apponuntur, poterit creditor pignus recusare, & centum petere, ne alias quod in eius fauorem factum fuit in eius odium retorqueatur contra tex. l. in quod fauore C. de legibus decius cum alijs quos refert cons. 12. sub. num. 2. lib. 1. Cassan. consuet. Burg. tit. es lieux, Oulon à accostumẽ, §. 21. in addit verb. au Choiz de ladite femme num. 1. Menochi con. 547. n. 4. lib. 6. Surd. cons. 98. n. 2. & seq. l. 1.
- 18 Et licet posset replicari, quod euenienti conditione per renitentiam accessus ad dictum Anniuersarium, censetur vtrumque esse in obligatione; ad-

hæc tamen respondetur quod per hoc nõ sequitur, quod electio non sit ipsius Collegij creditoris, maximè cum contractus processerit ex causa onerosa, vt infra dicitur: quo casu non censetur facta nouatio per subsequenter stipulationem pænalem. Bart. & Doct. in d. l. ita stipulatus, ff. de ver. oblig. per l. prædict. ff. de acti empti, & l. si quis à socio; & l. si duo societatem, ff. pro soc. Afflict. dec. 397. num. 3. Dec. conf. 12. sub num. 3. ibi, *per talem promissionem pænæ non videtur facta nouatio* lib. 1. vbi per totum abundanter de hac materia Petr. Beninten decis. canon 16. num. 6.

19 Quando enim contractus habet duas obligationes, sed vna est appositæ per modum subrogationis ad alteram, & vtraque est commissæ, tunc electio semper spectat ad creditorem Affl. decis. 397. n. 3. vers. item allegabatur.

20 Etenim hæc obligatio pænalis semper censetur appositæ ad maiorem cautelam creditoris, vt aduertit Afflict. loco supra c. cit. num. 6. Menoch lib. 6. conf. 547 n. 4. vbi quod ista est magis Doct. recepta sententiæ Surd. d. conf. 98. num. 3. & seq. lib. 1.

21 Et quando pænæ imposita tendit ad fauorẽ alterius ita demũ executioni mandatur, si ille velit Claud. in l. si filius s. quod autẽ prætor in 1. col. ff. quod quisque iur, quem refert ad hoc propositum Pet. Beninten dec. Can. 37. n. 4.

22 Tertio, hoc indubitanter procedit, quia obligatio dicti Capituli fuit facta ex causa onerosa, nempe quia Collegiũ celsit, & renunciauit ad fauorem dicti Capituli ius quod habebat ad beneficium nuncupat de Petreçuela, è S. Agostin, quo casu ex subsequenti stipulatione pænali nunquã censetur facta nouatio principalis obligationis quidquid secus esset in obligatione ex causa lucrativa, vt post multas oppositiones tandẽ distinguẽdo cõcludit Bart in præalleg. l. ita stipulatus sub n. 32. ff. de verb. obligat. & hanc eandẽ opinionẽ sequitur ibi etiã Alex. post plures alios, quos ibi refert col. ant e penul vers. item octaua est opinio Dec. d. conf. 12. sub n. 3. vers. Aut insurgit, lib. 1. qui allegat. l. prædia ff. de act. empt. Afflict. d. decis. 397. n. 3. qui vltra dictam l. prædia allegat etiã l. si quis à socio, & l. si duo societatem ff. pro soc per nos superius allegatas.

23 Quarto, corroboratur ex possessione immemorabili, quã habet Collegium, vt isti Canonici accedat capitulariter ad dictũ Annũersariũ, quã sufficiẽter, probant testes Collegij deponentes deuisu per spaciũ 40. & 50. annorũ, & pro anteriori tẽpore de auditu à suis maiorib⁹, & tenioribus quodq; de hoc fuit, & est publica vox, & fama iuxta notata per Greg. XV. decis. 196. n. 1. & ibi Add. n. 3.

24 Nec dicatur, istã immemorabile excludi per exhibitionẽ tituli nẽp è concordia inter partes super hac obligatione accedendi ad dictũ Annũersariũ inita de anno 1523. sicque quod cum de certo constet initio cesset immemorabilis Greg. XV. decis. 467. num. 6.

25 Nam responderetur, quod accessus Cap. ad dictũ Annũersariũ non habuit principium ad dicto cõtractu, quia ex illo constat, quod solebant Canonici accedere ad dictũ Annũersariũ etiã ante cõcordiã vt ibi: *al qual dich o Annũersario iban los dichos señores Abad y Cauildo capitularmente con capax de Coro, se-*

- gun, y como las sacó en la dicha Iglesia de S. Iuste. Et circa accessum huiusmodi per dictam concordiam nihil fuit innouatum, sed tantum actum, ut sex mille marapetini, qui solebant distribui Canonicis de pecunijs Collegij, soluerentur in futurum de pecunijs ipsius mensæ Capitularis ut ex eius lectura patet.
- 26 Vel quatenus posset quo quomodo reddi turbida dicta in memorabilis, cum tamen adsit probatio huius possessionis ultra metam centum annorum videtur talis possessio aut maioris, aut certe non minoris efficaciam, cum probatio in memorabilis longè sit de bilior Seraph. decis. 1141. num. 10.
- 27 Vel saltem denegari non posset, quin tam antiqua obseruantia fuerit optima interpretis voluntatis contrahentium ad l. si de interpretatione, & l. de quibus ff. de leg. & aduertit Rot. coram Greg. XV. dec. 502. n. 10. & 511. num. 8.
- 28 Et ex ea videretur etiam inducta præsumptio aduersus actus facultatiuos, quos pretendit habere dictum Capitulum circa accessum ad dictum Anniversarium: nam obseruantia plurium annorum sufficit ad declarandum materiam non esse facultatiuam Ripa in cap. cum Ecclesia num. 55. de caus. poss. Cæs. de Graf. decis. 1. n. 3. eod. tit. Seraph. decis. 212. n. 2. & decis. 323. num. 4.
- 29 Multo magis ubi prout in casu, isto, obseruantia fuit quadragenaria imò centenaria, & ultra, quia toties multiplicata gratia non est præsumenda, ut dicit Rota decis. 397. n. 3. p. 2. recent. Adden ad decis. Greg. 162. sub n. 15. ad fin.
- 30 Quod maxime procedit favore piæ causæ, & ubi agitur de non priuando animam Defuncti suffragio, quod per assistentiam dictorum Canonorum huiusmodi Anniversario recipere solebat: faciunt notata per Ioan. Gutier. canon. quæst. lib. 2. quæst. 21. num. 144. Rici in praxi Archiepisc. decis. 732. Surd. conf. 69. num. 10. & conf. 62. num. 18. & conf. 254. num. 8.
- 31 Et hinc venit, quod ubi agitur favore piæ causæ nunquam actus præsumuntur facultatiui. Post. de manut. obs. 53. n. 27. Adden ad Gregor. XV. decis. 162. sub num. 15. in fine.
- 32 Non obstant fundamenta pro contraria parte allegata: nam.
- 33 Ad primum respondetur non percipi ex concordia, quod antequam ea contraheretur, dicti Canonici accederent pro eorum libito ad dictum Anniversarium, cum, ut dictum est, favore piæ causæ non præsumatur actus facultatiuus, & multo minus, ubi pietas exercetur in publicis functionibus. Post. de manut. dicta obs. 53. num. 17. & 27.
- 34 Neque talis facultas Capituli suaderi potest ex verbis enunciatiuis dictæ concordie, in quantum dicit, quod distributio sex mille marapetinorum, fiebat inter Canonicos præsetes, & interessetes, & exinde sumi argumētum, quod erat in eorum facultate, & libertate præstandi, vel non præstandi assistentiam.
- 35 Tum quia cum per accessum tanti temporis fuerit ius, quæsitum piæ causæ, ut dicebamus, non fuit postea in facultate Capituli priuare animam defuncti iure quæsito pro suffragio animæ suæ; ad notata per Ioan. Gutier. canonic. quæst. lib. 2. quæst. 21. n. 144 maxime cum posset considerari aliqualis obligatio Canonorum in animam Eminentissimi Cardinalis Ximenez, qui Canonicatus, & introitus dictæ Collegiæ tam munificenter ampliauit, & Ca-

- 7
 nonici comedunt, ex redditibus eidem Collegiatae per dictum Cardinale
 assignatis, tum etiam quia illa verba, *presentes, & intereffentes*; de quibus
 etiam in decreto Concilij Trid. sess. 24 de reformat. c. 12. non debent in-
 telligi, vt omnes possint abesse prout, dicitur de Canonicis non intereffenti-
 bus horis diuinis, qui non lucrantur distributiones quotidianas, & tamē hoc
 prætectu non possent omnes abesse, & Ecclesiā inofficiatam derelinquere,
 per ea, quæ latè tradit Bar. de canon & dig. c. 34. per tot. & c. 36. num. 16.
- 36 Tum denique quia prætenfa facultas, & libertas posset quidem cōsiderari
 respectu vnus Canonici ad alterum, vt scilicet portio absentis accrescat inte-
 ressentis; nō autē respectu totius corporis Capituli ad Collegiū, in cuius fauo-
 re aderat obligatio Capituli accedendi ad Anniuersarium, ex superius dictis.
- 37 Ad secundum respōdetur, quod non sumus propriē in obligatione generis
 subalterni, sed in stipulatione pænali subrogata in locum rei principaliter in
 obligationem deductæ, & in fauorem, ac maiorem cautelam Collegij, quo
 casu ad ipsum spectat electio, vt scilicet vel; principalis obligatio ad implea-
 tur, vel soluat pœna, vt latè supra demonstrauimus num. 14. & seq.
- 38 Ad tertium responderetur, vt debitor in tantum liberetur soluendo pœnam
 in quantum creditor vult, & consentit cū illa, vt dicebamus, fuerit appositā
 ad maiorem cautelam, & fauorem Collegij Bal. in l. si pacto, quo pœnam 14.
 sub num. 4. vers. quædā est quasi notatio. C. de pact. vel responderetur, vt, quod
 ibi dicitur procedat, quando præcessit obligatio principalis ex causa lucrati-
 ua, non autē vbi prout hic præcessit ex causa onerosa, nam tunc nunquā per
 stipulationem pœnalē censetur nouata principalis obligatio, vt demonstraui-
 mus per doctrinam Bar. Afflict. Dec. Surd. & aliorum supra num. 21.
- 39 Ad quartum, respōdetur, vt ad proximū, quod scilicet pœna tunc succedat
 loco contractus; quando creditor, ad cuius cautelam, & fauorem fuit appositā
 vult potius exigere pœnam, quā rē principaliter in obligationē deductam,
 cū hoc sit in eius electione vt supra fundauimus, & Rota in præfata decis. 660.
 n. 3. p. 2. recen. allegat. l. obligationū ferè, s. fin. ff. de obligat. & alia iura, quæ
 habent locum tantum in contractibus vltimæ voluntatis, vel factis ex causa
 lucratiua, non autē procedunt in contractibus factis ex causa onerosa: itā res-
 pondet Bart. in d. l. itā stipulatus col. 12. sub. n. 27. vers. vnde videamus septi-
 mam opin. Dec. d. conf. 12. sub. n. 3. vers. superest modo respondere &c.
- 40 Ultra quod d. decis. 660. n. 3. p. 2. recent. & d. decis. 7. n. 3. corā Caua-
 ler. procedunt in statuto pænali imponente obseruantiam illius, aut pœnam
 alternatiuē qui non est casus noster; Vel locum habent, quādo statutū dirigit
 verba in delinquentē, quo casu illius est electio, vt latè per Barb. in Collet. ad
 re g. in alternatiuis n. 21. & seq. de reg. iur. in 6. vel denique statuta, de qui-
 bus in dictis decis. non imponunt præcisam necessitatem ad illorum obser-
 uantiam, sed imò videntur contēta in pœna, vt videre est in dicta decis. 660.
 num. 4. vbi dicitur statutorum illud propriē incitatorium tantum, non autem
 præcise coercitiuum, & d. decis. 7. Caualer. eod. n. 4. expræse dicitur, quod sta-
 tum illud non imponit necessitatem ad illius obseruantiam nisi in certo casu,

ex quo colligitur esse pariformiter inuitatorium, & non obligatorium, vnde cum non sit præcise obseruabile sufficit pœnam statutariam soluere.

- 41 Ad Quintum, responsio patet ex deductis supr. n. 14. vsque ad 29. ad excludendum, quod ista sit materia facultatiua.
- 42 Ad sextum, & vltimum aptatur eadem responsio, quæ fuit data ad tertium, & quantum fundamentum, vt scilicet, procedat tantum in contractibus factis ex causa lucratiua, non autem in factis ex causa onerosa, vt hic, de quo agitur.
- 43 Et in omnem, casum pro responsione ad omnia prædicta fundamenta partis aduersæ, & pro maiori corroboratione adductorû pro parte Collegij solû sufficit, ponderare, quod ex verbis eiusdem contractus apparet; stipulatione pœnalem fuisse collatam in arbitrium ipsius Collegij vt ibi: *el su Procurador è Maiordomo los pveda cobrar del dicho Cabildo como deuda liquida deuida*; cum illud verbû, *pveda*, importet voluntatem, arbitrium, & facultatem, non autem necessitatem. Glos. in l. sæpè audiui à Cæsare de offic. Præs. Bart. in l. Gall. in princ. num. 4. & seq. ff. de liber & Posth. Ruin. cons. 69. num. 12. & cons. 88. num. 4. vol. 1. Gomet. de contract. c. 11. num. 39. in fin. late Surd. cons. 98. à num. 1. vsque ad 7. lib. 1.
- 44 Vel etiam responderi posset, quod non valet hodie Capitulum ad probandum libertatem accedendi ad dictû Anniuersarium, vel soluendi pœnam pro libito suæ volûtatis iuuari dicto in instrumêto concordia, quod semper impugnavit, ac de falso ciuilitè redarguit, ad notata pertex. in l. legatum ff. de his, quib⁹ vt in dign. Aym. de Antiquit. tempor. par. 1.6. viso, de verb. enun. ciatiuis n. 55. Gratian discept. for. c. 282. n. 33. & c. 287. num. 19. & 20.
- 45 Et consequenter dicto instrumêto è medio sublato, remanet pura possessio pro Collegio, in qua est manutenendû, absq; eo, quod in ea considerari possit, actus facultatiuis, qui excluditur; vbi agitur fauore piæ causæ, vt supra dicebamus num. 27. 28. & 30.
- 46 Quibus pro corollario addi potest, quod cum ad honorandum dictû Anniuersariû accedere soleant omnes Religiones Cõplutenses, vt probât testes, viderentur digni magnæ ingratitudinis nota dicti Canonici, si hoc facere recusarent erga dictum Eminētissimû Cardinalè eorû Collegiatæ ampliaturè, & à quo tã magna beneficia receperunt, cû honorem ei debeam⁹, à quo beneficiû recepimus, ad l. fin. C. de reuocarid. donat. & trad. per DD. in c. propter, de donat. piè, & eleganter D. Bernard. de contemp. mund. Serm. 2.
- 47 Vel saltem vbi hæc materia posset recipere aliquam difficultatem ex supra deductis, cum, tamen hodiè simus in summarijsimo possessorio, vbi sola possessio inspicitur. cetera requirentia altiorè indaginé sunt reicienda ad petitoriu seû possessoriû ordinariû, attenta suspensione petitorij ac ordinarij possessorij. Rot. decis. 135, in fin. par. 1. recen. & in Romana hereditatis de Cincijs coram Pirouano, quæ post tract. Posth. de manut. est dec. 137 n. 5. Rot. diuers. decis. 64. n. 5. par. 2. idem Posth. obser. 24. n. 45. & seq.
- Et ita fuit iudicatum sub die 6. Maij, 1641.